

Hembygdens röst

52/2017

Rötter & Frön

Charta
öfver
Lidingö NÄS Bÿ

Högelund. Se sidan 20

Välkommen!

Fröderydbygdens Forskarvänner

Förening för släkt- och bygdeforskare
med anknötning till Fröderyds socken.

www.froderysbygden.se

Medlemsavgift

100 SEK/år

Ordförande

Margareta Edqvist
Syrengatan 19
571 39 Nässjö
0380-106 29
margareta.edqvist@telia.com

Kassör

Lars-Åke Andersson
Sävsjövägen 23
570 12 Landsbro
0383-607 68
helen.larsake@telia.com

Sekreterare

Marie Danvall
Gärdesvägen 31
570 12 Landsbro
0383-608 06
mariedanvall@telia.com

Redaktör

Per Frödholm
Villa Klockliden
Klockvägen 10
374 53 Asarum
0454-32 61 73
326173@gmail.com

Välkommen till årets träff i Fröderyd

Söndagen den 14 maj i Årset Bygdegård.

09.30. Samling kring kaffe och smörgås.

10.00. Årsmöte.

Årets Tema-by Ljunganäs, foto nedan

Information om och utflykt till byn. Tema-guider Margareta Edqvist och Helen Höijer.

13.00. Lunch.

13.30. Anbyteri och an-samtal.

15.00. Avslutning med en kopp kaffe.

Anmäl dig till Lars-Åke, kontakt spalt vänster.

Sista anmälningsdag 10 maj.

Dags att betala medlemsavgiften

Avgiften är som tidigare 100 kronor.

Betala avgiften genom överföring till vårt bankkonto:
Handelsbanken 6623 925 712 418.

Glöm inte att ange avsändare, både för och efternamn.

Förkorta inte namnet, exempelvis B Johansson är inte bra eftersom det stämmer på flera medlemmar.

Du kan också betala kontant vid träffen i Årset, eller skicka pengarna i ett kuvert men tänk då på att lägga sedeln inuti ett papper så att den inte syns genom kuvertet.

Fröderström = Fröderyd?

En resa i fädrens spår sidan 14...

I släkten Fröderström finns en skröna eller ett påstående att släkten härstammar från Skepperstads församling i Jönköpings län. Anfadern skulle vara en hovslagarlärling, född cirka 1718.

Syneförrättning

I föregående nummer av Rötter & Frön inventerades Hökhults by.

Som ett avslut på inventeringsprojektet besågs Hökhult på plats under vår träff den 15 maj 2016. I bistra femgradiga nordavindar traskade både skåningar, blekingar och andra genom byn med pekande fingrar och armar. På bilden syns bland andra Lizzie Färdigh, Bengt-Åke Axelsson, Lennart Ekström, Helmer Ohlinder, Lars-Åke Andersson och Ronald Karlsson. Foto Sven Hellgren.

Ljunganäs

Storskiftet 1780

- **Nilsgård.** Ett helt förmedlat skatterusthåll Nr 35
- ¼. Anders Jonsson
- ¼. Per Jansson
- ¼. Per Arnoldsson i Holsteryd (Norra Sandsjö)
- ¼. Anders Svensson Älg, köpt av Erik Jansson Hultin

Västergård. Ett helt skatteaugement förmedlat till 3/4 Nr 35

- 3/8. Johan Månsson
- 3/8. Änkan Malin Nilsdotter för vars omyndiga barn Jan Bengtsson i Hultatorp är förmyndare

Norre- eller Korpralsgård. Ett helt oförmedlat skatterusthåll Nr 107

- ¼. Måns Persson
- ¼. Jan Danielsson
- ¼. Jonas Månsson
- ¼. Änkan Stina Månsdotter för vars barn Jonas Månsson och Jan Månsson är förmyndare

Söder- eller Svengården. Ett helt oförmedlat skatteaugement Nr 36

- 1/8. Måns Persson
- 3/8. Sven Persson
- ¼. Jon Svensson
- ¼. Nils Håkansson i Buggeryd (Norra Sandsjö)

Ungefärlig nordlig
riktning

Laga Storskifte 1805

Laga Storskifte 1805

A. Korpralsgård. Ett mantal kronoskatterusthåll

- Aa. $\frac{1}{4}$. Per Månsson
- Ab. $\frac{1}{4}$. Änkan Stina
- Ac. $\frac{1}{4}$. Jan Månsson
- Ad. $\frac{1}{4}$. Olof Jakobsson

B. Södergården. Ett mantal kronoskatteaugement

- Ba. $\frac{1}{4}$. Jöns Mård
- Bb. $\frac{1}{4}$. Jaen Svensson
- Bc. $\frac{1}{4}$. Jonas Jonsson
- Bd. $\frac{1}{4}$. Olof Jakobsson

C. Nilsgården. Ett mantal kronoskatte löningshemman

- Ca. $\frac{1}{2}$. Anders Persson
- Cb. $\frac{1}{4}$. Änkan Lena
- Cc. $\frac{1}{8}$. Jaen Åslesson
- Cd. $\frac{1}{8}$. Christina Åslesdotter

D. Västergården. Ett mantal förmedlat till $\frac{3}{4}$ delar kronoskatteaugement

- Da. $\frac{3}{8}$. Jonas Nilsson
- Db. $\frac{3}{8}$. Änkan Christina Jansdotter

Laga skifte 1865

Korpralsgård. Ett mantal kronoskatte rusthåll

- $\frac{1}{4}$. Johannes Bredberg. Har redan flyttat sina byggnader. Boningshus 49 fot långt, $19\frac{1}{2}$ fot brett och $12\frac{1}{2}$ fot högt. Täckt med näver, torv och bräder. Till en del brädfodrat. Innehåller 6 rum utom förstuga, källare under huset.
- $\frac{1}{8}$. Johannes Andersson. Har redan flyttat sina byggnader. Boningshus $30\frac{1}{2}$ fot långt, $19\frac{1}{2}$ fot brett och 14 fot högt. Täckt med näver och torv. Till en del brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga, källare under huset.
- $\frac{1}{8}$. Anders Franz. Boningshus 44 fot långt, 20 fot brett och $11\frac{1}{2}$ fot högt. Täckt med näver, torv och bräder. Innehåller 4 rum och förstuga, källare under huset.
- $\frac{1}{8}$. Anders Johannesson. Boningshus $25\frac{1}{2}$ fot långt, 20 fot brett och $11\frac{1}{2}$ fot högt. Täckt med näver, torv och bräder. Innehåller 4 rum och förstuga, källare finns.
- $\frac{1}{8}$. Samuel Andersson. Boningshus 33 fot långt, $19\frac{1}{2}$ fot brett och $13\frac{1}{2}$ fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga, välvd källare.
- $\frac{1}{4}$. Peter Johan Svensson. Boningshus 31 fot långt, $19\frac{1}{2}$ fot brett och 15 fot högt. Täckt med näver och torv, brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.

Södergård. Ett mantal kronoskatteaugement

- $\frac{1}{4}$. Peter Nilsson. Boningshus 36 fot långt, 22 fot brett och $14\frac{1}{2}$ fot högt. Täckt med näver, torv och tegel, brädfodrat och rödfärgat.

(Forts. på sidan 6)

- 1/8. Peter Jaensson. Boningshus 32 fot långt, 20 fot brett och 12 fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga. Täckt med näver, torv och brädor.
- 1/8. Johannes Petersson den yngre. Boningshus 31 fot långt, 19 fot brett och 12 fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga. Täckt med näver, torv och tegel. Brädfodrat.
- 1/8. Karl Jonasson. Boningshus 32 fot långt, 20 fot brett och 12 fot högt. Brädfodrat. Täckt med näver, torv och brädor. Innehåller 4 rum och förstuga.
- 1/8. Johan Peter Andersson. Boningshus 28 fot långt, 20 fot brett och 12 fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga. Täckt med näver, torv och tegel. Brädfodrat och rödmålat. Välvd källare under huset. Denna byggnad är sedan tidigare utflyttad från gamla tomten.
- 1/16. Sven Andersson. Utflyttat boningshus 28½ fot långt, 18½ fot brett och 11 fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga. Täckt med näver och torv.
- 1/8. Peter Magnus Jonsson. Utflyttat boningshus 30 fot långt, 17 fot brett och 11 fot högt. Innehåller 3 rum och förstuga. Täckt med näver, torv och brädor. Brädfodrat. Under stugan finns källare.
- 1/16. Johannes Petersson den äldre. Utflyttat boningshus 28½ fot långt, 18½ fot brett och 11½ fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga. En del av huset brädfodrat. Täckt med näver och torv.

Nilsgård. Ett mantal kronoskatteaugement

- ¼. Johannes Eriksson (se nedan). Utflyttat boningshus 32 fot långt, 20 fot brett och 14½ fot högt. Täckt med näver, torv och brädor. Brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.
- ¼. Jonas Svensson (se nedan). Boningshus 35½ fot långt. 20 fot brett och 12½ fot högt. Täckt med näver, torv och bräder. Brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.
- ¼. Johannes Eriksson och Jonas Svensson (se ovan). Boningshus 35 fot långt, 20 fot brett och 12½ fot högt. Täckt med näver, torv och brädor. Innehåller 4 rum och förstuga. Brädfodrat och rödfärgat.
- ¼. Anders Petersson. Boningshus 35 fot, 19½ fot brett och 14 fot högt. Täckt med näver. Torv och brädor. En del brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.

Västergård. Ett mantal förmedlat till 3/4delar kronoskatteaugement

- ¼. Johannes Jönsson. Utflyttat boningshus 32 fot långt, 18 fot brett och 14 fot högt. Täckt med näver, torv och brädor. Brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.
- ¼. Johan Jönsson. Utflyttat boningshus 31 fot långt, 21 fot brett och 13½ fot högt. Täckt med näver, torv och brädor. Brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.
- 1/8. Johan Svensson. Boningshus 51½ fot, 19 fot brett och 12½ fot högt. Innehåller 4 rum och förstuga. Täckt med näver, torv och brädor. Källare under hela huset.
- 1/8. Johannes Petersson. Utflyttat boningshus 29½ fot långt, 18 fot brett och 12 fot högt. Täckt med näver, torv och brädor. Brädfodrat. Innehåller 4 rum och förstuga.

1 fot = 0,29690 meter

Ljunganäs

Räkenskaper 1640

Siffra = Mantal. Utsäde tunnor. Häst. Sto. Ungt sto. Fåle. Oxe. Ko. Tjur. Stut. Kviga. Gammalt får. Ungt får. Bock. Risbitare (års gammal bock). Get. Ung get. Gammalt svin. Ungt svin

Per Svensson. 2. 4. 0. 1. 0. 0. 0. 6. 0. 2. 4. 8. 4. 0. 0. 0. 0. 0. 1.

Hustru Johanna Nilsson

Ryttarhustru Britta Holmstensdotter

Dräng Per Månsson

Måns Jönsson. 2. 0. 0. 0. 0. 0. 1. 2. 0. 1. 2. 6. 4. 0. 0. 0. 0. 0. 0.

Hustru Karin Persdotter

Per Olsson. 2. 0. 0. 1. 0. 0. 2. 5. 0. 0. 3. 6. 3.

Hustru Britta Nilsson

Ryttare Måns Svensson

Hustru Elin Nilsson

Kerstin Jonsdotter

Dräng Johan Svensson

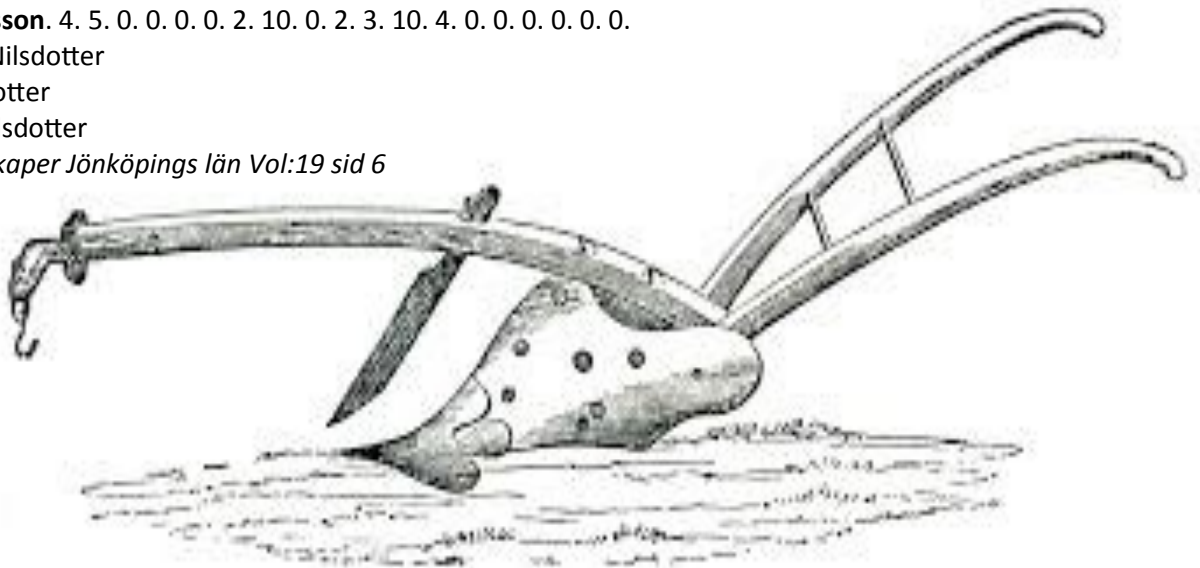
Ryttare Jöns Karlsson. 4. 5. 0. 0. 0. 0. 2. 10. 0. 2. 3. 10. 4. 0. 0. 0. 0. 0. 0.

Hustru Ingeborg Nilsson

Piga Ingrid Karlsdotter

Piga Ingeborg Karlsdotter

Källa: Länsräkenskaper Jönköpings län Vol:19 sid 6

Mantal 1690

Källa: Jönköpings läns landskontor Elc:4 sid 1187

Kavalleri: Ryttare och hustru

Kavalleri: Änkan och dräng

Infanteri: Sven och hustru, dräng

Infanteri: Olof och hustru

Infanteri: Måns och hustru

Krono: Västergård. Bengt och hustru

Krono: Västergård. Per och hustru

Krono: Ryttare änklings Nilsson

Krono: Johan och hustru

Krono: Utfattig änka

Mantal 1711

Källa: Jönköpings läns landskontor Elc:20 sid 97

En hel Ljunganäs Korpralsgård

Korpralsgård: Son Johan och moder Ingierd

Korpralsgård: Son Daniel

Korpralsgård: Johan och hustru

Korpralsgård: Ryttare

En hel Ljunganäs Svengård

Svengård: Per, Måns och hustru

Svengård: Ryttare

¼ Ljunganäs Västergård

Västergård: Lars och hustru, son Per, broder Nils

En hel Nilsgård

Nilsgård: Johan, Anders och hustru

Nilsgård: Jon och hustru, mansoldat, hustru avflyttad,

dess bruk blir utan åbo och öde

Ljunganäs helt nyligen. Foto: Anderssons bildbyrå. Landsbro.

Den sista kvinnan från Fröderyd

Vem är den sist avlidne 1800-tals personen född i Fröderyd?

Enligt Sveriges dödbok är det: Berta Gunhild Viktoria Nilsson, född 1897-10-04 i Näs Fröderyd, avliden 98 år 3 månader och 2 veckor gammal 1996-01-18 i Vetlanda.

Föräldrar hemmansägare August Severius Johannesson, f. 1863-08-17 i Fröset Södergård Fröderyd och dess hustru Anna Sofia Katarina Karlsdotter, f. 1870-05-29 i Skepperstad Stom.

August son till Johannes Zakrisson, f. 1818-04-20 i Fröset Södergård Fröderyd och dess hustru Lisa Stina Månsdotter, f. 1821-10-07 i Skepperstad Simonsgård.

Johannes son till Zakris Jaensson, f. 1789-08-04 i Sandsjö och dess hustru Sara Johansdotter, f. 1792-09-26 i Fröset Södergård Fröderyd. Sara dotter till Johan Hansson och Lisa Svensdotter.

Fröderyd All:1 sid 334 och sid 115

Fröderyd C:6 sid 17

Fröderyd Al:15 sid 70

Fröderyd C:4 sid 81

Fröderyd Al:9 sid 156

Fröderyd C:3 sid 195

Ljunganäs arvejordar och annorstädes

Text Gudrun Ragnerby

Domboksfynd från 1766-års vinterting.

Daniel Johansson i Ljunganäs Korpralsgård var död. Hans föräldrar var korpral Johan Svensson och Elisabet Jakobsdotter efter vilka han kommit i besittning av $\frac{1}{4}$ skatterusthåll Ljunganäs Korpralsgård och $\frac{1}{4}$ skatteaugement Ingabo.

I början av 1760-talet hade Daniel gjort ett förordnande om sin lösa och fasta egendom till sin hustru, nu varande änkan Sara Nilsson, med vilken han hade tre söner; Johan Nils och Jonas. En dotter fanns i ett tidigare gifte med Ingrid Persdotter från Ljunganäs Svengård; Elisabet Danielsdotter gift med Måns Persson och boende på Korpralsgård.

Måns Persson har på hustruns vägnar instämt sin styvsvärmor att i hans och hennes barns förmyndare Jonas Kallströms närvaro låta nämndemännen Sandvall och Hultgren noga uppteckna alla skrifter och handlingar som sterbhuset angick, att utröna om $\frac{1}{4}$ Ingabo som angavs i testamentet, varit Daniels avlinga eller och ärvda eller bördköpta jord.

Nu ingavs den av nämndemännen upprättade uppteckningen å sterbhusets handlingar såväl som själva handlingarna:

1. Truls Månssons i Ingabo utgivna salubrev på $\frac{1}{2}$ Ingabo gård daterat 1 maj 1605 till Anders Jakobsson i Löneslätt samt häradsrättens utfärdade fastebrev till Anders Jakobsson och hans hustru Ingrid Johansdotter, daterat 16 september 1606.
2. Ett fastebrev av den 5 maj 1626 på allan gård Ingabo, som hustru Ingrid med sina barns samtycke sålt till hennes son Jakob Andersson, förutan den broderdel Jakob själv ärvt.
3. Jöns Jakobsson i Åslatorp den 25 augusti 1670 till sin svåger korpral Johan Svensson i Ljunganäs och hans hustru utgivna salubrev på $\frac{1}{4}$ Ingabo halva gård för 21 riksdaler, vilken $\frac{1}{4}$ Jöns Jakobsson själv både ärvt och av sina systrar Ingrid och Sara inköpt, samt fastebrevet å berörda $\frac{1}{4}$ för korpral Johan Svensson och hans hustru Elisabet Jakobsdotter av den 2 mars 1671, enligt vilket korpralen utom förbenämnda köpeskillning 21 riksdaler och 1 riksdaler i vängåva betalt brodern Anders Jakobsson.
4. Kyrkoherden i Frutuna (skall vara Färentuna, se Färentuna CI:1 sid 67, red anmärkning) på Svartsjölandet Sven Serenius gåvobrev på sin arvslott i Ingabo till sin brorson Daniel Johansson i Ljunganäs av den 10 mars 1714, vilket den 8 oktober samma år för häradsrätten blivit uppvisat och till sitt innehåll i protokollet antecknat enligt utdrag av protokollet därom under förbenämnda dag och år.
5. Nämnde kyrkoherdes skrivelse till Daniel Johansson av den 3 juni 1721 varuti försäkras att den tillsägelse han gjort Daniel Johansson på sin del i jorden av Ingabo gård skall stå fast och oryggelig.
6. Hustru Elisabet Johansdotter i Hjältaryd med sina barns

samtycke den 6 mars 1724 på en fjärdepart av $\frac{1}{4}$ Ingabo till sin brorson Daniel Johansson utgivna salubrev vari köpeskillningen icke finns utnämnd, men till fullo kvitterad.

7. Elias Zakrisson i Hjältaryd hans hustrus brorson bemålte Daniel Johansson den 6 oktober 1717 meddelade salubrev på hennes arvslott $\frac{1}{5}$ i $\frac{1}{4}$ Ingabo.
8. Nils Börjessons i Hökhult samt Erik Joenssons och Bengt Zakrissons i Gudmundsås salubrev till Daniel Johansson på deras arvslott $\frac{1}{5}$ i $\frac{1}{4}$ Ingabo, av den 25 september 1717.
9. Utdrag av lagfartsprotokollet den 5 februari 1718 angående andra uppbudet på dessa av Elias Åkesson, Nils Börjesson samt Erik Jonsson och Bengt Zakrisson till Daniel Johansson försålda andelar.
10. En av Daniel Johansson till sommaringet den 20 juni 1729 utverkad stämning beträffande det Daniel inte var nöjd med det möderne som hans hustru bekommit i löst utan jämväl ha del i det fasta som Per Svensson förment honom icke tillkomma, emedan det skall varit Per Svenssons bördajord och intet hans saliga hustrus.

Svaranden hustru Sara Nilsson företer magister kyrkoherden Collianders i anledning av Fröderys kyrkoböcker och husförhörslängder den 10 denna månad meddelade skriftliga vittnesbörd att Per Svensson i Ljunganäs Svengård föddes 1667 och dog 1736 och har varit gift två gånger:

1. Med Ingerd Åkesdotter samt med henne haft fem barn av vilka en dotter Ingrid benämnd vid faderns död levte. Som sedermera blivit gift med nu avlidne Daniel Johansson i Ljunganäs Korpralsgård, vars dotter Lisbet har till man käranden Måns Persson i samma gård.
2. Med Lisbet Olofsdotter som nu lever änka och med vilken han även haft fem barn varav ett dött före fadern och av de fyra som honom överlevt har yngsta dottern Annika dött 1740, så att av Per Svenssons barn med hustru Lisbet ännu är i livet tre, nämligen Ingierd, Lisbet och Sven.

Förmenandes hustru Sara Nilsson och hennes barns förmyndare Jonas Kallström att i följe därav på käranden Måns Perssons hustru Elisabet Danielsdotter icke kunnat belöpa så stor lott i halva hemmanet Ljunganäs Svengård som Per Svensson och hans första hustru Ingrid Åkesdotter ägt att hon kunnat få $\frac{1}{4}$ i möderne och därför surrugatum eller vederlag till $\frac{1}{4}$ Ljunganäs Korpralsgård än skönt benämnda halva hemman Ljunganäs Svengård till någon del varit hennes mödernejord som dock vill bestridas med Per Svensson å sin måg Daniel Johansson till sommaringet 1729. Ovan nämnda stämning som tillkännager att samma halva hemman skall varit Per Svensson och icke hans hustrus, Daniel Johanssons svärmoder Ingrid Åkesdotters bördajord.

Hustru Sara och förmyndare Kallström medger att omtvistade $\frac{1}{4}$ Ljunganäs Korpralsgård varit avlidne Daniels arvejord och $\frac{1}{4}$ Ingabo hans bördköpta jord, men menade att testamentet om dessa bägge fjärdingar dess mindre bör

(Forts. på sidan 10)

(Forts. från sidan 9)

stå fast, på de skäl som testamentet innehåller, och att det Ingabo fjärding angår är gällande åtminstone till värdet därav, om än testamentet för övrigt vore mot lag stridande som dock påstås icke så vara. Dock utlåter sig käranden, åberopar dess av svärfadern Daniel Johansson undfångna avvitringsbrev på hans hustru Elisabet Danielsdotters möderne till ¼ Ljunganäs Korpralsgård, samt deras därå erhållna lagfart och fasta, samt påstår bägge testamentens ogillande om fasta egendomen, såsom dels ärvd och dels bördköpt jord, varom testamente emot lag icke skall kunna göras.

Dom: Emedan kärandens svärfar Daniel Johansson i livstiden den 5 oktober 1758 genom öppet brev uppdragit och tillägnat dess med hans dotter Elisabet Danielsdotter då trolovade man, käranden Måns Persson och nämnda sin dotter, ¼ av skatterusthållet Ljunganäs Korpralsgård i vederlag för hennes avlidna moder Ingrid Persdotters under äktenskapet med honom Daniel Johansson bortsålda arvejord i Ljunganäs Svensgård sedan samma ¼ jämväl vid avvitrningen den 5 oktober 1751 blivit satt i stället för denna hans dotters förbenämnda bortsålda mödernejord, som orden i berörda brev lyda, varuti käranden och hans hustru Elisabet Danielsdotter även blivit tillåtet, att å merbenämnda ¼ söka lagfart och fastebrev, vilka och i anledning därav efter gångna tre laga upp-

bud, den 17 oktober 1760 dem varit meddelat. För den skull kan, i anseende till slika förelupna händelser av laga kraft vunnit, samt därpå grundade brev, varå uppbud och laga stånd klanderlöst följt, någon fråga om kärandens hustrus äganderätt till sagda ¼ nu varken uppstå, eller följaktligen något göras, på vad Daniel Johansson sedermera där om förordnat uti sina dispositioner av den 8 februari 1760 och 28 september 1761.

1766 sommartinget den 27 maj §151. Sara Nilsdotter i Ljunganäs Korpralsgård avstår allt anspråk på Ingabo och Ljunganäs.

Epilog

Texten ovan är avkortad. Ett mycket långt protokoll men intressant, på några sidor får vi veta vad som har hänt under 150 år. Både korpralen och hans hustru är syskon till mina anor. Därför visste jag genast vem Daniel Johansson var och fortsatte att läsa, annars hade jag missat handlingarna från 1605-1606 som inte kan hittas någon annanstans. Tänk att originalen fanns bevarade 1766.

1768. 17 mars dog och den 20 ejusdem begrovs mannen Olof Bengtsson i Ljunganäs Svensgård, född 1700 i Hökhult Södergårds soldattorp, fader soldat i nämnda rote Bengt. Gift 1 med pigan Karin Månsdotter som födde honom 4 barn, varav dotter Karin lever och som är gift med Måns Jonsson i Hökhults södergård. Gift 2 med pigan Annika Svensdotter i prästgårdens torp Kållehult som födde sonen Johan, vilken är död ogift 1766. Gift 3 med pigan Maria Jonsdotter i Fröderyd Norregård (eller Södergård) som har fött honom 2 döttrar, ännu levande, den ena gift med Jonas Månsson i Ljunganäs Svensgård, den andra dottern ogift. Bodde först i Hultatorp. Levte stilla, dragits med benpassion Rosen i flera år, sängliggande mest i 2 år, har inte besökt Guds hus eller nattvarden – en stor försummelse, själasörjaren kom till henne på dödsdagens morgon, prästen skyndade med följet och när han kom fram hade mannen förlorat känsel och förstånd samt avled strax därpå, 67 år.

Pest i Harshult

Vill du veta mer om pesten i Harshult Sjösås socken 1711?

Thomas Lindgren har sammanställt epidemin i ett 24 sidigt häfte till den ringa kostnaden av 100 svenska kronor + porto. Kontakta Thomas via thomaslindgren65@gmail.com

Läs mer här:

<https://lindgrenthomas.wordpress.com/nar-pesten-kom-till-harshult-1711/>

Legala notiser

Domböcker berättar om Ljunganäs.

Källa: Göta hovrätt Advokatfiskalen. Bild = ArkivDigital.

1612-05-11. Framställdes för rätten Sven Svensson i Ljunganäs, ryttare under välborne Måns Persson till Hubbestads fana, för enfalt hor med framlidne Håkan Svenssons i Torp hustru Ingrid Håkansdotter då hennes man levde, det båda bekänner. Horkonan är nu havande, rätten vet inte om den döde maken eller om horkarlen är fader.
EVIIAAAC:2 Bild 4070.

1634-05-07. Framlades ett jordabrev på Ljunganäs gård, givet av salige Knut Andersson i Åsen daterat (15)98 den 23 juni, däri sägs att Lars Karlsson i Hökhult har varit fullmäktig på sina syskonbarns vägnar, nämligen Nils Olofsson och Ingrid Olofsdotter, och insköter en fjärdedel av Ljunganäs gård för penningar 19 daler 3 mark. Lars Karlsson inger ett kvitto daterat 1605, därför döms han fri.
EVIIAAAC:27 Bild 610.

1642-01-24. Kom för rätten Nils Andersson, Peder Karlsson i Ljunganäs och Måns Nilsson i Linneryd. Försporde sig om arv Nils Andersson på sin dotters vägnar Ingeborg Nilsdotter i Ljunganäs, som var gift vid Jöns Karlsson ryttare, död på tåg åtta dagar före juldagen 1640 och lämnade efter sig sin äkta hustru och ett äkta barn, barnet avsmnade och jordades Pauli dag 1641. Åberopar vittnen om ryttarens död, framkallas Nils Haraldsson i Björnskog i Hultsjö socken och säger att Jöns Karlsson i Ljunganäs avsmnade åtta dagar före jul i Stettin i Gröneberg under Zakris Nilssons kompani. Johan Holmstensson i Örsby vittnar lika och att Anders Nilsson fick häst och tyg. Arvet är i lösöre och arvejord i Ljunganäs Västergård till 2/3. Dom: Barnet ärver fadern och modern ärver barnet sitt.
VIIAAAC:27 Bild 2120.

1658, 30 juni-1 juli. Korpral Johan Svensson i Ljunganäs beskyller Peder Karlsson i Ljunganäs för tre fördärvade rustningshästar. Den större hästen höggs ihjäl med yxa i sadelstaden mot ryggen, de två mindre hästarna skadehuggna med yxa. Peder Svensson i Ljunganäs, Sven Måns-son i Ljunganäs, Peder Nilsson i Hultatorp och Peder Gummesson vittnar till Johans fördel. Peder Karlsson erkänner till sist att dess son Jöns Pedersson slog efter den ena hästen, yxan slapp ur händerna och skadade hästen, vilket Jöns tillstår. Jöns erkänner även att han har huggit de andra hästarna i ivrigt mod. Jöns gör sin föräldrar oskyldiga. Korpral Simon Nilsson i Svinaryd attesterar om hästarnas värde. Den döda hästen var värd 40 riksdaler.
EVIIAAAC:28a Bild 1500 / sid 15.

1661, 19-20 september. Kom för rätten Karl Karlsson med Peder Nilsson och Peder Svensson i Ljunganäs och kärade Karl Åsleson i Bråten om arv efter deras mormor Elin i

Bråten som avsmnade medan de vore i Polen. Först disputerades ett par oxar som står på längden för arvet om 12 riksdaler inventerade av svärfadern Nils i Bråten. Resolution; Karl skall giva dem en lika lydande inventarielängd, och arvingarna taga på var sida sina släktingar och jämkar som ärliga män vederbör.
EVIIAAAC:28a Bild 2170 / sid 27.

1666, 17-19 maj. Samma dag framträdde manhaftig Johan Svensson korpral i Ljunganäs skatte och kärar sin bror Måns Svensson i Ljunganäs angående en systerlott till lösens i gården, system Malin Svendsdotter i Fröset har bekommit lotten, båda vill lösa då de är lika nära skylda. Johan har tjänat på gården länge och slitit ont. Måns visar ett köpebrev av sin svåger Hans Håkansson i Fröset på sin hustru Malin Svendsdotters vägnar för 16 riksdaler för halvparten av Måns Svensson och halvparten av Johan Svensson daterat 1665. Johan åberopar att han länge har tjänat för gården, både för sin bror Måns och sin moder.
EVIIAAAC:28b Bild 420 / sid 19.

Samma dag framkom Hans Håkansson i Fröset och ger tillkänna med två säljbrev att han med sin kära hustru Malin Svendsdotters samtycke upplåter och säljer hennes arv i Norragård Ljunganäs till hennes båda bröder; manhaftige Johan Svensson ryttare korpral och dess hustru Lisbet Jakobsdotter en halvpart för 12 riksdaler, och sammanledes en halvpart till sin broder Måns Svensson och dess hustru Elin Nilsdotter.
EVIIAAAC:28b Bild 500 / sid 35.

1671, 1-3 mars. Efter vittnat fäste- och köpebrev på en halv Ingabo i Fröderyds socken. Daterat Fröderyd den 25 augusti 1669. Därmed Jöns Jakobsson i Åslatorp säljer sin arvslott i Ingabo och den arvslotten han med sina systrar Ingrid Jakobsdotter och Sara Jakobsdotter i Ingabo löst hade, varför bekommit redlig betalning av sin svåger korpral Johan Svensson i Ljunganäs 21 riksdaler och 1 riksdaler i ättelev till hustru Ingrid därstädes. Dess förutan salige Jakob som bekommit 8 riksdaler som hans kvittens utvisar. Denna halva Ingabo till korpral Johan Svensson, hans dygdiga hustru Elisabet Jakobsdotter och till deras barn och arvingar i evärdlig ägo.
EVIIAAAC:28b Bild 1920 / sid 7.

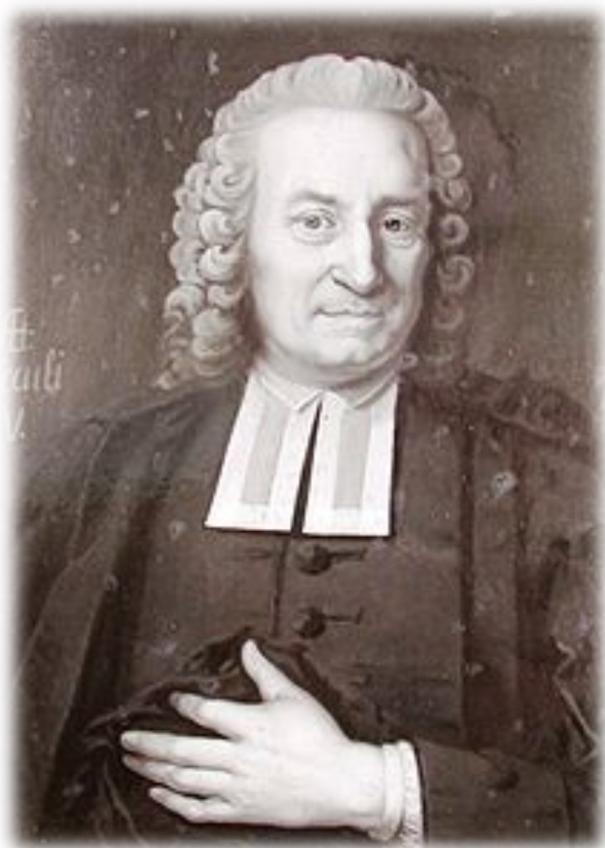

En biskop sprungen ur Ljunganäs madängar

Text Per Frödholm

Biskopen i Strängnäs Jakob Serenius, 1700-1776, kan räkna sina förfäder som brukare av Ljunganäs Korpralsgård och dess madängar.

Jakob son till kyrkoherden Sven Serenius (tidigare Sirenius) i Färentuna. Enligt Ragnerbys artikel å sidan 9 är Svens brorson Daniel Johansson i Ljunganäs, född i Ljunganäs 1688 av föräldrarna Johan Johansson och dess hustru Ingierd Larsdotter enligt nekrologen. Sven Serenius bör såldes vara en Johansson. Daniel är kusin med biskop Jakob i Strängnäs. Stamfader till dessa Johans-söner bör då vara ryttare Johan Svensson i

Ljunganäs Korpralsgård och dess hustru Elisabet Jakobsdotter.

Nekrolog 1764

27 november dog och den 9 december begrovs Daniel Johansson i Ljunganäs Korpralsgård, född där 1688, fader Johan Johansson, moder Ingegerd Larsdotter, gift 1 27 år gammal med pigan Ingrid Persdotter i Ljunganäs Svengård, fött 6 barn, 2 söner 4 döttrar, gifta i 3x år, en enda dotter Lisbet lever efter henne, gift med Måns Persson på samma ställe, gift 2 med pigan Sara Nilsson från (?), gift i 14 år, fött 4 barn, alla söner, varav 3 lever, piltar som ännu inte förstår sin saknad, kunde läsa i bok, enfaldig kristendom, blev sjuk den 24/11 en

lördag om aftonen, håll och styng, 76 år 3 månader gammal.

Ur Uppsala herdaminne

Magister Sven Serenius. Småläanning. Student 1679. Magister 1691. Kyrkoherde i Färentuna 1695 på änkedrottningens kallelse. Kontraktspastor 1718. Död 8 april 1722.

Ur Bönder och Ståndspersoner

Gift med föregående kyrkoherdens dotter Christina Livonia. Två barn; Jakob biskop i Strängnäs och dottern Sophia Serenia gift med faderns efterträdare Erik Norrelius. Sven var "en djäv och oförfärad man som ej så noga vägde sina ord, när han ansåg landets välfärd hotad". Han upprördes av hus folket hade drabbats av skatter och utskrivningar och förluster i människoliv under Karl XII:s krig, och i en predikan år 1715 ska han sagt "om konungen sätter en åsna till kongligt råd, en hund till fogde, en hynda till kamrerare, vad kommer det mig?". Serenius var på väg att åtalas för majestätsbrott men målet avskrevs eftersom den åtalade sade att han talat i allmänna ordalag "och inte tänkt precis på konungen av Sverige" (Hagström 1897).

Biskopsfakta

Jacob Serenius blev student i Uppsala 1714, blev 1722 filosofie magister och prästvigd samt tjänstgjorde någon tid som vice pastor i sin hemort. Serenius hade dock visat så utmärkta egenskaper vid universitetet, att biskop Svedberg 1723 föreslog honom till pastor vid Lutherska församlingen i London. Här utvecklade han en kraftfull verksamhet, skaffade genom medel som han själv insamlade församlingen en ny kyrka, som invigdes 1728, ordnade fattigvården och gynnade på många sätt sin församling. Han kallades till kunglig hovpredikant 1729 och återkom 1735 till Sverige som utnämnd kyrkoherde i Nyköpings östra församling och blev prost 1736. Serenius blev teologie doktor 1752. Vid Erik Alstrins död 1762 blev han vald till dennes efterträdare som biskop i Strängnäs 1763.

Källor, urval

- * Bönder och ståndspersoner: Ägare och brukare av skattegårdar. Birgitta Roeck Hansen.
- * Uppsala Ärkestifts Herdaminne, Utgåva 1–7.
- * Wikipedia.
- * Färentuna CI:1 sid 77. CI:1 sid 100. CI:2 Bild 39.
- * Bild: Biskop Jakob Serenius.

Snart dags för årets träff

Text Margareta Edqvist

Eftersom temat är Ljunganäs, började jag titta lite vad jag har rörande den byn i min släktforskning.

Farfar Edvard var född 1902 i Lannskede, men hans far Johan Alfred Peterson i sin tur var född i Ljunganäs Nilsgård 1870-03-05. År 1901 gifte Alfred sig med Mathilda Johannesdotter född 1872-10-26 i Lannskede. Deras första år tillsammans bor de på lite olika ställen i Lannskede, men 1913 börjar de flytta runt som statare; Bo, Näsby 1913-1916, Drakulla, Myresjö 1916-1919, Åhult, Nävelsjö 1919-1920, Vallsjö, Vallsjö 1920-1921, Lundholmen, Vrigstad 1922-1923, Hubbestad, Svenarum 1923-1924, Mjälaryd, Rogberga 1924-1927, Stora Tokarp och Hakarp 1927-1934.

Under min uppväxt hade jag svårt förstå varför farfar aldrig ville följa med när vi åkte till släktingar, han ville inte lämna gården i Gödeberg, Almesåkra, han hittade alltid på någon anledning så han slapp följa med. Men nu när jag ser hur han fick flytta runt som barn så är det inte så svårt förstå honom.

Alfreds föräldrar Peter Peterson född 1840 och Kristina Carlsdotter född 1841 i sin tur var inte födda i Ljunganäs, de kom dit först som nygifta i slutet av 1868 och är då skrivna som hemmansägare på Nilsgården fram till 1902. Mathilda som jag nämner ovan, hennes far Johannes Johansson/Jaensson var också född i Ljunganäs men på Korpralsgården år 1825, även hans far Johan Månsson var född där 1775.

Söker jag på Ljunganäs i mitt släktforskarprogram så finner jag många som antingen är födda eller döda i denna by, främst Korpralsgård, Nilsgård, Västergård, Svensgård, de gårdar jag inte finner någon på är Skräddaregård och Södergård.

Jag ser fram mot vår träff och att få besöka Ljunganäs, jag hoppas dock på lite bättre för-sommarväder i år än vi hade förra året.

Vi ses!

*Ljunganäs
madängar*

Ängsladan i landskapet

Bakgrund

I ett stråk från Byaberget nordväst om Fröderyds kyrkby och norröver ligger ett öppet odlingslandskap som präglats av ängs- och åkermarker av olika slag. I däldens nord-sydliga riktning går också Linneån.

Ägonamn, såsom Byabergsmaden, Täppmaden, Bromaden, Vide-maden, Hallamossen och Tempelmaden vittnar om att här funnits omfattande sankängsområden. Omfattande utdikningar har emellertid successivt rätat ut de meandrande vattendragen och dränerat många ängar. Ängsmarkerna kring Linneån har varit betydelsefulla och säkerligen högvaktande. Därför finns en tydlig ägoblandning genom att andra byar i trakten har utängar utefter ån. Företeelsen att korsäggande ängsmark invid åar har särskilt studerats av kulturgeografen Ådel Franzén i avhandlingen Råg och rön (2004).

Hultatorps storskifteskarta från 1801 visar omfattande sankängar och mader ner mot Linneån. Lite längre från ån ligger torrare ängar och här finns också kartsymboler som bör tolkas som ängslador.

Man har alltså förlagt ladorna till de torrare ängarna, men de ha säkerligen i hög grad inrymt hö även från sankängarna. Att obetydliga byggnader är markerade på storskifteskartor som i detta fall är ovanligt. Västergården i Hultatorp genomgick laga skifte 1864-65 och även på denna karta ligger ängslador en bit från ån. Ljunganäs är en särskilt stor by med över tjugo delägare och den genomgick laga skifte 1865-66. Skifteskartan visar ett mycket stort antal ängslador spridda på byns olika ängsmarker. Fröderyds kyrkby genomgick storskifte 1801-06 och även på denna konceptkarta finns ängslador markerade på ängarna mot Linneån. Även laga skifteskartan från 1884 har ängslador ett stenkast från ån, men här finns lador också vid de perifera ängar som ligger öster om bykärnan.

Beskrivning

Området, som omfattar flera byar, har sin utgångspunkt i ängsmarkerna utefter Linneåns lopp. Ån har tidigare varit mer slingrande och troligen har ängarna närmast ån varit sankare än vad de är i dag. Samtliga sex inventerade ängslador är av samma typ, d.v.s. uppförda i regelverk med fasader av bräddor. Några är ombyggda, exempelvis med nya öppningar. Den södra ladon av de två som ligger i Lilla Hultatorp är försedd med otydliga inskrifter med blyertspenna. Det kan finnas ytterligare ängslador i närområdet, men dessa har inte inventerats.

Kulturhistoriskt värde

Ängsladorna är av en sedvanlig typ och bevarade i varierande grad. Även skicket är varierande. Här är det inte ängsladorna i sig som är exceptionella. I stället skapar ladorna och landskapet med alla dess övriga komponenter tillsammans en helhet, som kan sägas ha ett särskilt kulturhistoriskt värde.

Källa: Byggnadsvårdsrapport 2013:53. Jönköpings läns museum.

Anders Franzén. <http://www.jkpglm.se/PageFiles/3559/2013-53.pdf>

En resa i tiden

Text & foto Björn Fröderström

Inledning

I somras gjorde min syster Inga och jag en resa som vi har kallat "En resa i tiden". Den innefattade först besök vid gravar i Skövde, Sjogerstad, Lerum, Göteborg och Helsingborg.

Vi har förfäder på båda våra föräldrars sida vilande i gravar på dessa platser. Vi besökte och snyggade till gravarna samt visade våra gamla släktingar vår vördnad och respekt. Detta har vi gjort tidigare. Årets resa hade dock ett nytt och spännande mål, nämligen att besöka den socken från vilken vårt familjenamn Fröderström har sitt ursprung. Vi säger att "Vi börjar med slutet och slutar med början". Resan genomfördes 6-10 juni i år 2016.

Resan påbörjades i soligt och vackert försommarväder. Första anhalten var Sankta Elins kyrkogård i Skövde och Sjogerstads kyrka strax utanför Skövde. I gravarna vilar bland andra vår morfar, hans föräldrar och hans fars föräldrar.

Andra dagen var första anhalten Lerum där vår farfars farbror Axel Fröderström (1831-1915) levde och verkade. Axel anlade 1859 med hjälp av sin bror August en repslagarbana på denna fastighet vid en bäck som i folkmun fick namnet Fröderströmsbäcken. Han tog också hand om en brorsdotter, Mimmi (1860-1914). De vilar nu på Lerums Västra kyrkogård. Därefter fortsatte vi till Östra kyrkogården i Göteborg där vår farfars föräldrar vilar.

Tredje dagen fortsatte vi till Helsingborg. Där vilar vår farfar Harald Fröderström (1876-1944) och hans andra hustru Lalla (Alma Axelina) född Sjöberg (1885-1973) men adopterad av familjen Per Fredrik Liedbeck.

Därefter vände vi norrut igen för att ta oss till resans huvudmål: Fröderyd och Skepperstad. Något vi med spänning ser fram emot.

Familjenamnet Fröderström

Innan vi närmar oss Fröderyd ställer vi oss frågan: Hur vet vi varifrån familjenamnet Fröderström kommer? Vad är svaret på den frågan. Det visade sig vara

en betydligt längre och mer strapatsrik resa än årets. Det beror främst på att vi har svårt att läsa den tidens skrifter men också på avsaknaden av flyttningslängder för ett antal församlingar, bland andra Fröderyd, Skepperstad, Växjö och Böne församlingar samt av brister i Göteborgsförsamlingarnas kyrkoarkiv.

I slakten Fröderström finns en skröna eller ett påstående att slakten härstammar från Skepperstads församling i Jönköpings län. Anfadern skulle vara en hovslagarlärling, född ca 1718. Uppgiften har nertecknats av vår farfar men vi vet inte varifrån han fått uppgiften. En gissning är att han fått den via muntlig tradition. Det finns i slakten inga ytterligare uppgifter som verifierar eller försvagar detta påstående. Själv blev jag tidigt fast i tron att namnet härstammar från Fröderyds församling i Vetlanda kommun, som ju är granne med Skepperstad, vilket inte i och för sig försvagar påståendet ovan. Fröderyds församling införlivades år 2010 med Lannaskede församling men det duckar jag för. Men upp till bevis ...

Då inga ytterligare uppgifter om ursprunget till namnet Fröderström har hittats inom slakten är vi hänvisade till kyrkböckerna och andra offentliga handlingar. Vi har dock inte haft alltför svårt att fånga uppgifter om våra förfäder som levde på 1850-talet och senare. Undantag finns dock. Den forskningen lämnar vi därhän nu och koncentrerar oss på 1700-talet och tidigare.

De äldsta noteringarna avseende personer som har familjenamnet Fröderström som vi hade funnit i kyrkoarkiven är följande:

Den 23 augusti 1770 flyttar hovslagarlärlingen Bengt Fröderström till Domkyrkoförsamlingen i Göteborg. Han uppges närmast komma från Böne församling i Västergötland, har Skepperstads församling i Småland som födelseort och vara hovslagarlärling. Han uppges också vara ledig och ärlig. Jag har inte funnit några andra notiser om Bengt, varken äldre eller yngre. Jag vet inte vad som hände honom efter att han kom till Göteborg. (Göteborgs Domkyrkoförsamlings inflyttningslängd 1762-94 B:1 sid 73).

Uppgiften skulle ju stämma in på slaktens påstående att anfadern var en hovslagarlärling. Kunde det vara vår an-

fader?

Den 24 mars 1772 är Hans Fröderström fadder vid ett dop i Kärralund, Örgryte. (Örgryte födelsebok 1740-83, C:1 sid 173)

Den 29 mars 1778 dör änkan Elin Jonsdotter Fröderström från Majeberg i Örgryte vid 65 års ålder. Det betyder att hon är född omkring 1713. Vi vet också att hon blev änka före år 1774. Frågan är vem som var hennes man. Kan det ha varit Bengt? Men å andra sidan var han ju "ledig" 1770 enligt ovan. (Örgryte Död- och begravningsbok 1740-97 som finns i Födelseboken 1740-83, C:1 sid 257 respektive Husförhörslängden 1773-91, AI:1 sid 69)

1780 flyttar Hans Fröderström med "sin syster" Sara från Kärralund i Örgryte till Pixbo i Råda församling, som var annexförsamling i Fässberg. Vi har nu alltså två syskon. (Örgryte in- och utflyttningslängd 1750-89, B:1 sid 21).

21 oktober 1781 gifter sig Sara Fröderström från Pixbo med Inspektoren Daniel Wahlberg från Örgryte. (Fässbergs födelse- och dopbok 1766-90, C2, sid 229).

Vad leder nu detta till? Vår hypotes blir nu att Elin är mor till åtminstone Hans och Sara. Eftersom Elin var änka före 1774 och inte reser med Bengt (som ju var "ledig" 1770) är han troligen inte Elins make. Då skulle Bengt mera troligt kunna vara syskon till Hans och Sara och Elin vara deras moder. Återigen en tro vi har och som vi arbetar utifrån. Vi har genom annan forskning konstaterat att vi härstammar från Hans Fröderström, men vilka är alltså hans och de förmenta syskonens föräldrar? Hans är vår farfars farfars far, det vet vi.

Hypotesen är då att Elin är mor till Hans, Bengt och Sara. Vi ska då söka en familj där hustrun heter Elin Jonsdotter och åtminstone tre syskon heter Bengt, Hans samt Sara. Var skall vi söka?

Då vi inte hittar mer i Göteborgsförsamlingarna och ej heller i Böne församling vänder vi blickarna mot Skepperstad. Uppgifter i slakten pekar ju ut Skepperstad som "ursprungsförsamling" och enligt inflyttningsuppgiften ovan

(Forts. på sidan 15)

kommer Bengt Fröderström från Skepperstad . Vi skall alltså i Skepperstad leta efter en familj där modern heter Elin och tre barn heter Hans, Sara och Bengt. Tidsmässigt gäller det före år 1770. Strategin är att jobba sig bakåt i tiden. Det här blir som sagt besvärligt för oss då vi är dålig på att läsa gamla texter. Snabbt kan vi också konstatera att in- och utflyttningslängder saknas så det är i huvudsak husförhörslängder som gäller.

I Skepperstads husförhörslängd 1753-70 (AI:2 sid 34) finns familjen Jon Hansson och Elin Jonsdotter med barnen Hans, Sara, Måns och Bengt. Familjen bor i Skepperstad Övragård. Den familjen uppfyller vår hypotes och vi hittar i den husförhörslängden ingen annan som gör det. I den tidigare husförhörslängden (1749-52) finns inte familjen, varför det är rimligt att tro att de flyttat till Skepperstad efter 1752. Nu flyttar vi fokus till Fröderyds församling. Vi letar vidare i motsvarande husförhörslängder i Fröderyd. Vi letar ju där beroende på liknelsen mellan Fröderyd och Fröderström samt att Fröderyd och Skepperstad gränsar till varandra. Liknelsen finns ju även mellan Fröderström och Frödinge församling i Kalmar län. Det blir Plan B.

I Fröderyds husförhörslängd 1739-53 (AI:2 sid 65) hittar vi familjen Jon Hansson och Elin Jonsdotter med barnen Ingrid, Jonas, Hans, Bengt och Sara. Familjen hade även en liten flicka som heter Sara men hon dog som liten. Sonen Måns nämns inte då han föddes 1755. I husförhörslängden 1754-60 (AI:3 sid 81) finns även Måns med. Samtliga födelser, både föräldrar och barn, har verifierats i Fröderyds födelseböcker. Modern Elin föds i Skrifsten Ryd) och hennes föräldrar är Jon Börjesson och Kerstin Månsdotter. Fadern Jon föds i Stora Angseboda och hans föräldrar är Hans Jonsson och Ingrid Bengtsdotter. Barnen föds samtliga i Stora Angseboda där familjen också bor fram till 1756 då man flyttar till Terle i Skepperstad (se Skepperstads husförhörslängd 1753-70 AI:2 sid 67) och 1758 därifrån till Skepperstad Övragård enligt stycket ovan.

Familjen bor där tills den splittras genom att barnen flyttar eller gifter sig och när fadern 1770 dör (se Skepperstad Födelse- och dopbok C:2 sid 275).

Vissa av barnen stannade troligen kvar i Skepperstad eller i grannförsamlingar medan modern och syskonen Hans, Bengt och Sara flyttade till Göteborgstrakten enligt notiser ovan.

Vi vet att Ingrid flyttar till Edshult och gifter sig med Jonas Gudmundsson (se Edshults Annotationsbok C:2 sid 621) och bosätter sig i Backen, Norrsunda samt att hon blev barnlös och dör 1796. Däremot har vi inte funnit några uppgifter om Jonas och Måns, vilket grämer oss. Vi trodde först att vi hittade Jonas i Skepperstads husförhörslängd och att han hade gift sig med Catharina Svensdotter (se Skepperstad Födelse- och dopbok C:2 sid 275) och bodde kvar i Skepperstad Övragård men vi tror nu att vigselnotisen kan tolkas som att denne Jonas är utsocknes ifrån. Vårt tillkortakommande vad gäller texttolkningen gör sig gällande igen.

Vi har ett tidsglapp på ca 5-10 år mellan 1760-70 (olika längd för olika personer), där vi inte vet var de befunnit sig. Vi skulle naturligtvis gärna skulle vilja få klarhet i deras förehavande under den tiden.

Utflyttningslängder från Skepperstad saknas varvid vi inte med säkerhet vet vilka i familjen som lämnade Skepperstad eller när de gjorde det, annat än att det i husförhörslängden står att Hans reste till Växjö, Bengt till Eksjö och Sara till Göteborg.

För att kunna följa moderns och syskonens förflyttning till Göteborgstrakten skulle vi ha behövt flyttnings- och husförhörslängder för Växjö (stad- och landsförsamlingar), Eksjö (stads- och landsförsamlingar), Böne församling, Örgryte församling samt för Domkyrkoförsamlingen i Göteborg. Men de saknas alltså.

Vår uppfattning är ändå att det enbart är "Göteborgarna" som tog efternamnet Fröderström, men vi kommer nog att leta vidare.

Utifrån kungörelse i Inrikes tidningar 1796 efter Ingrid Jonsdotters död i "Håll och Styng" (lunginflammation tror vi) av ett 1790 tecknat inbördes testamente mellan Ingrid och Jonas Gudmundsson kan man misstänka att Jonas, Måns och Bengt inte levde 1790. I testamentet nämns bara Hans och Sara.

Kungörelse i Inrikes tidningar 22 och

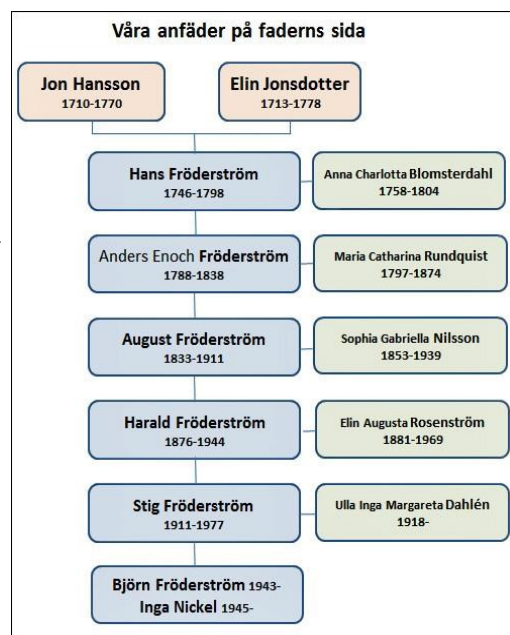
29 november 1796

Imellan torparen Jonas Gudmundsson och des hustru Ingrid Jonsdotter uti Backen, under Norrsänna i Edshults Församling wid Ekesjö, är den 1 November 1790, et inbördes Testamente uprättat, i följe hwaraf, den efterlefswande makan skall orubbad behålla all i Boet befindelig lös egendom, såsom blifwen under äktenskapet förwärfwad.

Ingrid Jonsdotter är utan Barn död den 27 maj i år, och Testamentet behörigen vigilerat wid laga höstetinget med Södra Wedbo Härad uti Ekesjö den 21 September sistl., men som man icke äger kunskap om, at den aflidnas Broder, Inspectoren Hans Fröderström samt des Syster Sara Jonsdotter, gift med Bokhållaren Magnus Wahlberg, ännu finnas i lifwet, eller i sådan händelse, hwarest de hwistat; så warder, enligt höga Författningar, innehållet af nämnde testamentariska Disposition, härmedelst första gången kungjordt, på det, at om någon af dem lefwer och sig befogad finner klander anföra, må äga rådtrum därtill, inom den tid lagen förmår.

Testamentet är samtidigt det avgörande beviset på att vår hypotes håller i och med att den visar kopplingen mellan Jon och Elins dotter Ingrid och Fröderströmarna, nämligen att Fröderströmsläktens ursprung är familjen Jon Hansson och Elin Jonsdotter från Fröderyd.

Det betyder att våra anfäder på vår fars sida tillbaka till den familj där medlemmar tog familjenamnet Fröderström är följande:

Fröderyd och Skepperstad

Jag frågade Lars-Åke innan vår resa om han kunde föreslå platser vi borde besöka i Fröderyd. Lars-Åke erbjöd sig då att visa oss runt, vilket var överväldigande. Givetvis tackade vi ja till det. Vi skulle ses på förmiddagen den 10 juni.

Resan från Helsingborg gick bra och då vi hade gott om tid åkte vi till Skepperstad och dess kyrka. Vi frågade oss fram efter vägen till Terle och efter ett par försök fick vi reda på hur vi skulle ta oss till Terle kvarn. Det var ju till Terle Jon och Elin 1756 flyttade från Stora Angseboda i Fröderyds församling. Vi fann kvarnen, såg oss omkring och tog ett par bilder. Troligen låg Terle nära Terle kvarn

got annat namn på församlingen känner vi inte till. Våra förstahandsmål var Ryd (Skrifsten) samt Stora Angseboda för att beträda marken där Fröderströmssläktens ursprung Elin och Jon föddes och växte upp.

Vi lämnade Landsbro för vårt första mål Ryd där Elin Jonsdotter föddes och växte upp för 300 år sedan. Vi åkte förbi Lannaskede gamla kyrka där vi svängde mot norr och kom så småningom in i Fröderyd socken på en "bakväg". Därifrån åkte vi över Bokelund (i Lannaskede) till Ljunganäs och vidare till Fröderyd. Det fanns naturligtvis inga av människa skapade rester från den tiden kvar och knappast heller några träd eller annan växtlighet från den tiden våra förfäder brukade gården och dess marker. Nu

fanns rester av några skjul, av en grund och av en jordkällare. Troligen från ett långt senare skede. Miljön var närmast en lummig lövskog

och verkar välmående än i denna dag. Kan en ask leva så länge kanske något träd på Ryd skulle kunna det. Om man nu inte avverkade träden förstås! Om detta vet vi inget. Avslutningsvis ville vi visa oss tillsammans med Lina.

Därefter for vi vidare söderut via Årset, Huluboda och Ingaboda till vårt andra stora mål Stora Angseboda där Jon Hansson föddes och växte upp och där sedan Jon och Elin bodde med sina barn från det att de gifte sig 1735 till 1756 när de flyttade till Terle i Skepperstads församling. Vi fann en by som nästan låg öde. Bostadshus och ladugårdar fanns men de flesta av dessa stod öde. En del av dem såg ut att vara i relativt bra skick men ändå övergivna. Det var lite tragiskt och ledsamt att se. Det fanns inga som helst spår från Jons och Elins tid bortsett då ifrån Angsebodasjön.

Återvägen från Angseboda gick över Kristerstorp till Sandvik och sedan vidare till Fröderyd där vi åkte över Äsprilla till Landsbro. Vår rundtur var nu fullbordad och den slutade där den började, hos Lars-Åke. Vi förklarade vår tacksamhet för hans grandiosa presentation av inte bara det som primärt kan kopplas till familjenamnet Fröderström utan hela församlingen Fröderyd. Han tyckte kunna allt om Fröderyd och dess historia, en kunskap som man bör ta vara på. Lars-Åke bad oss sedan vänta några sekunder och kom sedan tillbaka ut och överlämnade en mycket fin karta över Fröderyd. Den har jag sedan studerat vid ett flertal tillfällen.

Vi tog sedan farväl till varandra och påbörjade sista etappen av En resa i tiden, fullproppade med intryck och en resa som kommer att bli "A Time to Remember".

men det vet vi inget om. I kyrkböckerna skiljer man på Terle och Terle kvarn. Foto: Terle kvarn.

Därefter for vi vidare till Vetlanda och checkade in på Centralhotellet.

Morgonen därpå gav vi oss iväg till Fröderyd och Landsbro. Den dagen var det skolavslutning och Lars-Åke skulle närvara vid yngsta barnbarnets skolavslutning i Myresjö-Lannaskede kyrka. Under tiden åkte vi runt lite på måfå, bland annat besökte vi Fröderyds kyrka. När Lars-Åke var tillbaka från avslutningen och ringde mig var vi på plats i Landsbro. Han föreslog att vi skulle komma hem till honom, vilket vi gärna gjorde. Där bjöd Lars-Åke på kaffe, bullar och kakor. En utmärkt start på dagen och rundturen!

Lars-Åke tog nu taktpinnen till en rejäl rundtur i Fröderyds församling. Nå-

och en äng med vajande gräs. Ändå kändes det andäktigt och överkligt att tänka sig 300 år och mer tillbaka i tiden. Det var på kung Karl XII tid. Elin var ju fem år när kungen dog. Man kan ju göra många andra historiska tidsjämförelser.

Efter Ryd vände vi söderut mot Fröderyds kyrka och Lina Sandellgården, där vi bekantade oss både med Yggdrasil och huset från in- och utsidan.

Yggdrasil lär enligt skylten ha planterats år 1690, dvs drygt 20 år innan Elin föddes på Ryd,

Skrifsten. Ryd, idag.

Digitaliserade dagstidningar

Kungliga biblioteket digitaliserar svenska dagstidningar och detta finns tillgängligt för allmänheten att söka i. Material publicerat från och med 1901 är upphovsrättsskyddat och kan endast läsas på Kungliga biblioteket. En orsak till att tidningarna digitaliseras är tillgängligheten, vilken ju är ovärderlig för oss släktforskare. Målet enligt KB är att digitalisera alla deras 120 miljoner sidor! Prova tjänsten som du hittar på nätet: tidningar.kb.se

Bäckaby i tidningsarkivet

Ur Jönköpingsbladet 1844-01-13, sid 1

"Inrikes. Jönköping. Kronofogdarnes till härvarande Länsstyrelse ingifne polisrapporter för December månad innehålla hufwudsakligen: ...; att en mangårdsbyggnad och 4 ladugårdar i Rösås af Bäckaby socken nedbrunnit, herwid en flicka om 8 års ålder omkommit; ... – Bäckaby socken, inom hwilken den ofwan omnämnde eldsvådan inträffat, har icke ingått uti länets Brandstodsboolog; den består blott af 19½ hemman och kommer således att dyrt men rättwist plikta för sin obenägenhet att begagna sig af denna allmänt nyttiga inrättning."

Den lilla flickan var Stina Sofia Samuelsdotter och den oförsäkrade ladugåren användes sannolikt av hennes morfars som var hemmansbrukare i Rösås Mellangård. Hennes mamma var Stina Lena Jonasdotter (f. 1812-04-29 i Bäckaby) och fadern rusthållaren och före detta nämndemannen Samuel Peter Rydbäck i Rösås Norregård (f. 1800-10-18 i Vetlanda). Stina Lena hade kommit till Rösås Norregård som piga 1833, kanske för att Samuels Peters hustru var sjuk för hon avled i början av 1834 av nervfeber. I början av 1836 föddes utom äktenskapet flickan Stina Sofia och då flyttade modern hem till sina föräldrar i Säby, vilka några år senare flyttade till Rösås. I Bäckaby dödbok för 1844 finner vi följande [Bäckaby C:4 (1805-1860) Bild 170 / sid 328]:

"Dec 16 Omkom Vadel[igen] vid uppkommen eldsvåda i Rösås by oäkta flickobarnet Stina Sofia, f. 10/1 1836, modern Stina Lena Jonasd[r] i Rösås och f. uppgifven nämndem. Samuel Pet[er] Rydbäck ibm, qvarlefora af den förbrända kroppen begrafven 26/12 i 8e året g[amma]l!"

Ur Jönköpingsbladet 1870-01-10

"Nyheter från länet. ... och ett fattighjon, gamla enkan Anna Stral under Slageryd, Bäckaby socken, har brunnit upp i sin spisel, der hon tog nattqvarter mellan den 22 och 23 sistl. December."

En titt i Bäckaby dödbok ger att änkan och fattighjonet Annika Andersdotter från Slageryd Östregård, i torpet Fällan, avled den 23 December 1870, 68 år gammal. Emellertid anges dödsorsaken i dödboken vara "slag", så det är anmärkningsvärt att prästen inte noterat att hon brändes ihjäl. Inte

heller hette hon Stral i efternamn, men Annika en son Johannes Peter (f. 1835-03-29) som kallade sig för Stral i efternamn då han bodde i soldattorpet Lilla Hättebo Nr 24 under Slageryd Östergård. Han ändrade senare namnet till Engdal*. Annika Andersdotter var född 1802-01-10 i Fällan och bodde där hela sitt liv. Hon hade varit gift med soldaten Peter Slang (f. 1767, död 1843-12-06) och de fick ett barn tillsammans, sonen Johannes Peter.

Källa: Bäckaby ministerialböcker.

* Johannes Peter Engdal fick "Den mindre medaljen med konungens bröstbild för berömlig odlingsflit" [Aftonbladet 1881-05-02]

Ur Aftonbladet 1873-09-24

"Straffad för djurplågeri. Inför Östra häradsrätt i Hvetlanda stod den 3 dennes tilltalad en bonde från Bäckaby i Vestra härad, för det han till döds misshandlat en honom tillhörig häst. Af vitnesberättelserna framgick, att bonden oupphörligt från Broby gästgifvaregård till vägskilnaden vid Fagerhult, ungefär en half mil, tilldelat det arma djuret hårda slag medelst afbrutna gärdesgårdsstörar, tills det störtade. Det af allmänna åklagaren yrkade högsta bötesansvar blef ock den hjärtlöse mannen ådömdt med 100 rdr, utom ersättning till vitnen samt för hästens bortförade och nedgräfning."

Ur Kalmar 1879-11-27

"Jönköping. Andligt skott. En 15 års gosse gick här om dagen i sällskap med en yngre kamrat ut åt skogen för att samla sig litet bränlse, och komna i närheten af en liten insjö på Slageryds egor i Bäckaby socken, fingo de se fyra stora swanfåglar simmande omkring samt då och då neddoppande sina långa halsar i wattnet för att söka sig föda. Gossarne sprungo genast hem efter faderns bössa, hwarefter den 15-årige lade an och lyckades i ett skott fälla trenne af fåglarne, af hwilka två wägde 25 skålpund hwardera och den tredje 17 skålpund."

Det var andra tider! Vilken 15-åring skulle idag springa hem och hämta pappas bössa när han fick se några svanar?

Mer finns att läsa här:

<https://lindgrentomas.wordpress.com/2017/02/26/backaby-i-tidningsarkivet/>

Ljunganäs soldater

Text Lars-Åke Andersson

I Ljunganäs fanns ett Rusthåll för ryttare vid Smålands Husarer nr 107 som 1812 blev Smålands Grenadjärbataljon. Vidare hade byn att hålla två soldater för Kalmar kompani nr 35 och 36 vid Västra Härads kompani. Såväl ryttarna som soldaterna rekryterades i många fall från andra orter. En del ganska avlägsna. För Rusthållets del blev det under nästa hela sista århundradet av indelningsverket att i stället för att ha en egen ryttare så att volontärer placerades på numret och avlönades av rusthållarna med en person i fråga sannolikt tjänstgjorde vid regementet. En del av uppgifterna om ryttarna har jag fått från Smålands Husar och Grenadjärregister.

Rusthåll 107

**Dragort/Grenadjärort Ljunganäs
Korpralsgård
Östra Härads kompani
Kungliga Smålands Husarregemente
efter 1813 Smålands Grenadjärbataljon**

Den först hittade är

Nils Nilsson

Hans hustru Britta Svensdotter avled i slutet av 1688. Hon var då 37 år gammal

Anders Persson född i Malmbäck död

1694 30 1/2 år gammal

hustru 1 Elin Månsdotter 2 Karin Jacobsdotter

Johan Johansson antagen 1683 avsked

31.12.1695 avled 1.12.1701

hustru Ingrid Larsdotter

Samuel Stensson tillträdde 1.12.1701

fick avsked 6.11.1702

Joel Nilsson tillträdde 6.11.1702

Nils Ljungqvist född 1687 i Hulstsjö sock-

en död 1.5.1739

tillträdde i oktober 1709 avsked

1.5.1739

Kommenderad till Karlshamn 1712

"Kan läsa i bok."

1710: Ej bekommit byxor, handskar, svart halsduk, två vita halsdukar, en skjorta, 1 par ullstrumpor, natt mössa, samt det mesta av hästen mundering. Skaffar sig samma dag en dansk hästmundering".

Torde med ovanstående menas att han var med vid slaget vid Helsingborg.

Jöns Ljungqvist född 1719 död 2.12.1742

Antagen 1.6.1739 avsked 2.12.1742 i

Västerbotten. Munderingen kvar där.

Hans Johansson Ljungqvist född 1721

hustru Catharina Jönsdotter född 1715

minst fem barn födda mellan 1745 och

1754

Begär och får avsked med Rusthållarnas bifall 1757

Peter Jonasson Ljungman född 1765

hustru Eva Danielsdotter

sju barn födda mellan 1788 och 1802

Blev förflyttad till 112 Huluboda.

Ljungman är noterad som fången i Pomern 1805 - 1810. Kom inte åter till familjen.

Hustrun och de yngre barnen får lämna Grenadiertorpet i Huluboda och bosätta sig i "en stuga på Sandviks ägor"

Anders Ljungqvist född

antagen 1757 var då 5 fot och 2 tum

lång

De enda uppgifterna som hittats av honom.

Anders Elg född 1750

Står som Ryttare i Husförhörlängden

men boende på en av Korpralsgårdarna.

hustru Lena Eriksdotter

Tre barn 1783 - 1795

Roten vakant mellan 1803 och 1807

Johan Frick född 1786

antagen 1809 var då 6 fot och 5 tum (en reslig karl med andra ord)

Isak Johansson Säll född 17.1.1794 avsked 1824

hustru Maria Persdotter

Flyttade 1824 till Kallsjö

Detta blev Rusthållets sista i byn boende grenadjären. De som följde därefter var volontärer som underhölls av roten men var placerade vid regementet. Från att det Säll flyttade står Grenadjärortet som "Brukas till gården".

De följande har således inte mycket med Ljunganäs att göra. Ingen forskning på dem är gjord. Namnen kan vara av intresse för den som vill forska vidare.

Åke Ljung född 1798 tillträdde 10.2.1825 var då 5 fot 11 tum Småläning och gift

Anders Frits född 1810 tillträdde 1831 avsked 3.2.1836

Bror Carl Luning född 1820 tillträdde 24.6.1836 avsked 28.1.1840

Befodrad till 2.e furir vid Jönköpings kompani 1840

Ludvig Lauritz född tillträdde 14.5.1840

Caspar Ludvig Laurén född 1824 tillträdde 1840 avsked 1845 Volontär Befordrad till förste furir vid Jönköpings kompani 1845

Sven Peter Thunberg född 5.5.1825 tillträdde 4.2.1845 avsked 4.8.1854

Anders Samuel Blomgren född 21.7.1835 i Borås tillträdde 1854 avsked 1856

Alfred Leopold född 3.5.1841 i Myresjö tillträdde 1857 avsked 1869

Knut Samsioe född 12.3.1850 i Jönköping tillträdde 1869 avsked 1872

Johan Ludvig Lindström född 30.7.1845 i Ängelholm tillträdde 1873 avsked 1875 Kommenderad till Karlsborg 1875

Bo Ribbing född 16.1.1858 tillträdde 3.1.1876 avsked 1878

I nåder utnämnd till underlöjtnant 1878

Ferdinand Carl Bror Hjalmar Engelkrantz Munck född 23.7.1861 i Stockholm tillträdde 1879

Karl Kugelberg född 18.9.1871 tillträdde 10.1.1890 avsked 29.11.1894

(Forts. på sidan 19)

(Forts. från sidan 18)

Anders August Emil Sanden född

31.12.1876 tillträdde 23.5.1895 avsked
15.6.1896 (död)

Johan Arvid Johnsson född 26.7.1877

tillträdde 21.10.1896 avsked
19.12.1896

Anders Alfred Esaias Johansson född

14.9.1878 tillträdde 2.2.1897 avsked
10.2.1899

Gustav Alfred Sandberg född 31.7.1881

tillträdde 9.3.1900

**Rote 35 Ljunganäs Nilsgård
Rotehållare Ljunganäs Nilsgård och
Ljunganäs Västergård
Västra Härads kompani
Kalmar Regemente**

Börge Larsson Trogen avsked 6.2.1712

Anklagad för mord på bonden Jon Ing-
elsson i Stigåsa Västergård, Stockaryd
socken. För brottet dömdes han till dö-
den genom halshuggning. Domen av-
kunnades i Jönköping den 12 juli 1712.

Jon Jakobsson Ekegren tillträdde 1716

och fick avsked 13.6.1733
Född 1687 i Linneryd, Hultsjö socken.
Gift 19.6.1724 med Ingrid Månsdotter
född i Ljunganäs Svengård 1699
Fick tillsammans 8 barn mellan åren
1724 och 1747
Död den 30.10.1757

Anders Persson Ljungqvist född 1753

tillträdde 24.6.1778 avsked 1806
hustru Stina Samuelsdotter född 1743

Abraham Persson Hagelin avsked

2.10.1851
hustru Maria Nilsson De fick barn
1746 och 1749 boende i Ljunganäs
Västergårds Soldattorp

Anders Sjöberg tillträdde 1.3.1853

Volontär
Transporterad 7.3.1755 till nr 87
Aspelands kompani

Olof Pålsson Ljungström född till-

trädde 26.1.1856 avsked 26.10.1861
Fången i Demin Preussen
hustru Annika Månsdotter

Jaen Marcus Hedeberg född tillträdde

22.12.1761 Volontär

Anders Persson Ljungqvist född 1753

tillträdde 24.6.1778 avsked 1806
Flyttade till Lannaskede 1807

Anders Andersson Ljung född 1782 i

Växjö tillträdde 1806 avsked 27.6.1837
död 5.4.1840

hustru Maja Lena Jaensdotter född

1780 i Skepperstad

Anders Johansson Ljung född

20.11.1816 i Skepperstad tillträdde
25.10.1837 avsked 3.11.1840

Hans föräldrar Johannes Andersson

Lind och Ulrika Svensdotter brukare

Skepperstad Tomasgård

hustru Lisa Persdotter född 15.1.1817.

Inga uppgifter varifrån de kom till

Ljunganäs.

Flyttade till Stockaryd 1840

Nils Magnus Sköld född 27.7.1820 i

Korsberga tillträdde 3.11.1840 död

26.11.1886

hustru Anna Karin Ljung född 26.9.1812

(Dotter till Anders Andersson Ljung)

död 19.11.1881

Frans Gustav Sköld

(foto) född

23.8.1853 tillträdde

9.10.1872 var kvar

till indelningsver-

kets upphörande.

Son till företräda-

ren. Död 28.1.1929

hustru Augusta Lo-

visa Maria Johans-

dotter född

13.3.1850 i Myresjö

död 5.5.1893

Rote 36 Ljunganäs Södergård

Rotehållare Ljunganäs Södergård och

Hultatorp Östergård

Västra Härads kompani

Kalmar Regemente

Jon Persson Nordman född c:a 1670 i

Hultsjö socken tillträdde 1709 avsked
13.6.1733

hustru Karin Larsdotter

tre barn födda mellan 1718 och 1726

Carl Svensson Ljungström tillträdde

21.6.1734 avsked 8.9.1739

Göran Persson Ljungström tillträdde

8.9.1742 död 19.7.1742 ??????

Måns Månsson Malmberg född 1715

tillträdde interimsvsked 6.3.1756

född i Hylletofta socken 1715

gift 1 april 1744 med änkan Ingeborg

Månsdotter från Fröderyd Norregård

född 1712

De fick tre barn 1746 - 1753

Jonas (Jöns) Månsson Ljunggren född

c:a 1733 Antagen 1758

Var vid tillsättandet "som ännu äro i

kungliga Preussisk fångenskap varföre

roten i underdånigast följa kungliga

briefet från den 13 mars detta år i från 1

för vakant anses"

hustru Stina Svensdotter. En son född

1758

Anders Jonsson Säfbom född 1752 till-

trädde 6.2.1778 hittransporterad från

rote nr 9 Skärbäck (Ramkvilla socken)

kom dit 1775 från rote 107 Uppåkra

(Vallsjö socken)

avsked 27.6.1788 (död på Flottan) kor-

pral

hustru Lena Johansdotter född 1752 i

Svenarum socken död sjuklig och

utfattig 22.4.1827

De hade fem barn

Änkan och barnen flyttade efter man-

nens död till en Backstuga på Ljunganäs

Södergård

Jöns Månsson Ljung

Tillträdde 22.9.1788

Död i Karlskrona den 15 augusti 1789

Var Smålänning och gift. Längd 5 fot

och 6 1/2 tum

Sven Svensson Lif född 1759 tillträdde

(Forts. på sidan 20)

(Forts. från sidan 19)

27.3.1790 avsked 10.4.10.4.1798. "Oduglig till tjänst, Undermålig"

Längd 5 fot 6 1/2 tum

hustru Maria född 1736

Tre barn födda mellan 1775 och 1781 ingen av dem födda i Fröderyd

Sven Nilsson Lots född 1780 tillträdde 10.4.1798 avsked 1809 (död detta år, ingen uppgift i dödboken)

hustru Anna Lisa Persdotter född 10.9.1784

Var 1805 kommenderad till Stralsund

De hade två barn.

Efter mannens död flyttade änkan och barnen till Ljunganäs Korpralsgård som piga.

Johan Andersson Vacker född 8.1.1789 tillträdde 1810 avsked 9.3.1845 (död på roten)

hustru 1 Lena Johansdotter född 9.4.1790 i Lannaskede socken med henne 5 barn

hustru 2 Sara Jonasdatter född 25.6.1800 i Lannaskede socken med henne 12 barn

Vacker var fortfarande i tjänst när han avled i

"Bröstinflammation". Han var son till Anders Hurtig, soldat för Fröset Södergård. Om honom finns uppsatser i tidigare årgångar av "Rötter & Frön".

Av de sjutton barnen dog tio före fadern.

Karl Hall född 24.12.1825 i Ramkvilla socken tillträdde

18.4.1845 avsked 1876 död 19.10.1899

hustru Lisa Beata Hultman född 29.8.1825 i Skepperstad sock-

en

De fick tillsammans sju barn.

Av dessa blev sonen Anders Johan Husar för rusthåll nr 81 Högaberg i Lannaskede socken

Johannes Käll född 21.9 1856 tillträdde 12.9.1876 död 7.11.1911

hustru Christina Sofia Klein född 9.11.1856 i Skepperstad socken

De fick fyra barn av vilka två emigrerade till Nord Amerika Johannes var även skomakare.

Soldattorpet friköptes efter indelningsverkets upphörande och övertogs sedan av yngste sonen Josef som även han var skomakare. Fastigheten är fortfarande kvar i släktens ägo men är fritidsbostad. Torpet går under namnet Högelund, se omslags-sida, verandabilden.

Övriga fynd som inte kan placeras till någon speciell rote eller soldattorp:

I Död- och begravningsboken 1694

Philippi Jakobi

Soldaten Anders Persson född i Malmbäck. Gift med 1 Elin Månsdotter 2 Karin Jakobsdotter, 30 1/2 år gammal.

I Död och begravningsboken 1697

Söndagen efter Påsk

korpralsänkan Elisabeth Jakobsdotter. Född i Ingaboda. 77 år gammal, änka efter Johan Svensson.

I Husförhörslängden A1:2

Ljunganäs Nilsgård, Soldattorpet Bygget. Änkan Gunnel Olofsdotter. Barn: Maria och Annika.

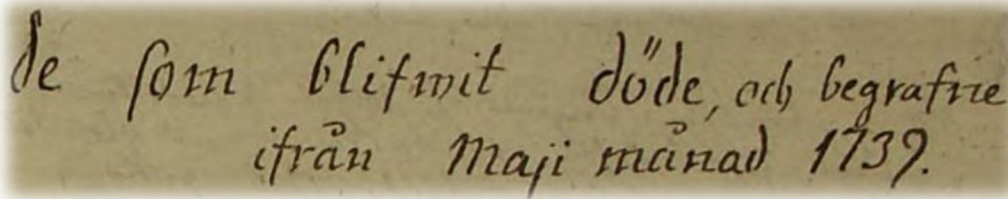

Ljunganäs helt nyligen.
Foto: Anderssons bildbyrå. Landsbro.

Avskrift och registrering av Bäckaby, Fröderyd och Ramkvilla kyrkoböcker

Vill du medverka i projektet avskrift och registrering av Fröderyds pastorats kyrkoböcker?

Fröderyds pastorat, bestående av moderförsamlingen Fröderyd samt annexförsamlingarna Bäckaby och Ramkvilla, har kyrkböcker som är rena guldgruvan för släktforskaren. Födelse-/vigsel-/dödböckerna samt husförhörlängderna går i en närmast obruten följd från 1688 till nutid. Särskilt dödböckerna har fångat mitt intresse eftersom de består av korta, ibland vackra, levnadsteckningar över den avlidne. Många är vi

De som blifmit döde, och begrafne
ifrån Maji månad 1739.

släktforskare som har letat i dessa böcker och skrivit av uppgifterna när vi hittat det vi sökt. När man gjort detta några gånger infinder sig ju tanken att register vore bra att ha, men att göra det för eget bruk tar för lång tid, så lägger man den idén åt sidan, för vilken gång i ordningen minns jag inte. Särskilt dödböckerna kan innehålla mycket intressant information som man ibland, frustrerande nog, inte lyckas tyda fullt ut.

Så varför inte slå oss ihop och skapa register och göra en komplett avskrift av dödböckerna? **Register och avskrifter kommer att vara fritt tillgängliga på nätet utan avgifter.**

Vad det gäller avskriften av dödböckerna tycker jag de

skall vara ordagranna avskrifter. Jag tycker det är charmigt med den gamla stavningen och språkbruket. Att göra en avskrift med moderniserat språk har sina begränsningar. Dessutom är moderniseringen anpassad till dagens språk men inte morgondagens. En ordagrann avskrift är titlös.

Det finns några angränsande projekt:

⇒ PLF Oskarshamn, för 400 kr kan man köpa CD-skiva nr 2 version 2013 Mellersta länet, som bland annat täcker flera församlingar i Vetlanda kommun. Gedigen, men tyvärr för Fröderyd, Bäckaby och Ramkvillas del börjar registren så sent som 1860.

⇒ Per Frödhols avskrift "De döda i Bäckaby – Fröderyd – Ramkvilla socknar". Denna avskrift använder moderniserat språk och sammanfattning av texten. Dess enkelhet inspirerade mig till detta projekt och utgör en mycket god referens.

Hittills är register upprättade för Bäckaby vigselbok 1688-1800 och Bäckaby dödbok 1688-1760. Avskrift för Bäckaby dödbok täcker 1688-1760. Arbetet pågår och aktuell status samt vad som kan laddas hem hittar du under: lind-

grentomas.wordpress.com. Här finns även en liten sammanfattning med statistik mm ur Bäckaby dödbok.

Det finns även funderingar på att registrera Västra häradets dombok för de mål som rör Fröderyd/Bäckaby/Ramkvilla, från den tid då Henry Renshult slutar (omkring 1640) och fram till 1799.

Är du intresserad av att delta i projektet? Stor som liten hjälp är välkommen! Inga förpliktelser utan det skall vara roligt och vi har ingen tidspress. Kontakta i så fall Thomas Lindgren: thomas.lindgren65@gmail.com

1771. 20 februari dog och den 3 mars begrovs gamle mannen och ryttaren Per Håkansson Hjeltberg i Ljunganäs Korpralsgård, född i Hjeltaryd Myresjö socken 1693, fader Håkan Hjeltberg, moder (inget namn), lärt läsa på enfaldigt sätt i bok, levt stilla och utan förargelse. Blev ryttare 1711 och således bevistat kampanjer i Skåne och Norge, med flera, tjänat i det ståndet i 30 år, gift 3 gånger: Ett med pigan Sara Jönsdotter i Broby Trullagård och haft 2 döttrar som lever än. Två med Lisbet Johansdotter i Ljunganäs Korpralsgård, haft 4 barn varav 2 söner lever. Tre med nu änka Sara Jönsdotter, utan barn. Alltid frisk till senaste åren, sängliggande ibland av ålderdomssvagheter, till nattvarden sist vid nyårsdagen 1771, 78 år, liktext 2 Tim 2:3.

Min familjs historia

Text Charlotte Anne Tollefson

Min fars föräldrar dog innan jag föddes, så jag har inte haft möjlighet att utforska något om deras förfäder. Den här familjehistorien handlar därför bara om min mors familj.

Mormor Anderson var född på en gård i Sverige. Den här gården var ganska stor och där fanns äpple- och plommonodlingar. Den låg vid en sjö.

De här människorna hade mycket enkel mat, mest noterbart var att de alltid hade rågbröd. Det var bara vid speciella tillfällen som de bakade vitt bröd. Allt brödet bakades i stor mängd vid varje bak, så det skulle vara i upp till en månad eller sex veckor. Brödet var runt och platt med hål i mitten. Efter att det bakats hängdes det på långa störrar nära taket för att torka. Detta var meningen med hålet i mitten. Det var precis som knäckebröd.

Den mesta matlagningen skedde i en stor öppen spis i köket. Elden brann hela tiden över vilken man hängde en kittel av järn som hängde från en krok i en järnstång. Den här järnstången sträckte sig från den ena sidan av eldstaden till den andra.

Min mormors fars namn var Nils Peter Johannesson, vilket kunde vara Johnson i hans land. Hans fars namn var Johannes, därför hette mormors far Johannesson. Han var gift med en svensk flicka, Elizabeth Peterson, och de hade sju barn. Den äldste, Alfred, var gift och har fru och två döttrar.

Nästa bror, Carl, är död men hans fru, Amanda, och åtta barn lever. Barnen är i ordning; Edward, Albert, Carl, Oscar, Anna, Nellie, Florence, Ruth. Alla typer av yrken är representerade i den här familjen. Mormors tredje bror, August, bor på en gård i Sverige. Gustaf bor hemma på den gamla gården.

Clara hennes enda levande syster, är gift och har sju barn. Gunnar, den äldste äger en möbelfabrik tillsammans med Karl, näst äldste sonen. Följande fem barn är Oscar, Martha, Alma, Edith, Gustaf. Hanna, en syster dog vid sexton års ålder, och min mormor, vars fullständiga namn är Helene Ruth Matilda, kompletterar de sju.

Helene kom till det här landet när hon var femton år gammal. Ända sedan hon var fem år har hon velat resa till Amerika. Två gånger innan hon verkligen gav sig av, lämnade några släktingar Sverige för det här landet. Hon bad om tillåtelse att få följa med, men vägrades vid dessa tillfällen. Slutligen, förberedde sig hon och en väninna, Amanda, att resa till Amerika. De hade löfte om att få arbete och bostad fick de hos Amandas faster och farbror. Helenes föräldrar var ledsna att se henne fara, men vid den åldern tänkte hon inte på allvaret i vad hon gjorde.

I Chicago träffade hon min morfar och gifte sig, senare flyttade de till St. Paul. Den förste av deras fyra barn, min mor, Lillian Marie, föddes där. De flyttade sedan till Minneapolis där Helen, Alice och Leslie föddes. Alla lever utom Leslie, den yngste.

Kommentar av Helen: Min första reaktion var att det inte finns någon sjö i Ljunganäs, men det som beskrivs är minnen från 1870-talet, före åsänkningen. Och då breddade ån ut sig i 2-3 sjöar innan den smalnade av ner mot Broby. Det ser vi även nu på vårkanten när vattenflödet ökar så blir det sjölikt på Ljunganäs mader.

Min morfar var också född i Sverige. Hans morfar kom från Tyskland. Han träffade min morfars mormor när hon arbetade som guvernant för barnen till en tysk baron. Denne baron var en vän till min morfars morfar och han hade tidigare varit anställd hos baronen.

Hans farfar var värvad i armen i Sverige. Hans namn var Nils Moberg. Min morfars fars namn var Anders Nilsson och följaktligen blev morfars namn Anderson, från Anders.

När min morfar gick i skolan var det enda de lärde sig katekesen, biblisk historia och de tre "R-en". Vid tidig ålder lärde han till skraddare. Hans föräldrar reste till Amerika, och lämnade honom kvar att lära sig skraddaryrket. Min morfar tyckte inte om den typen av arbete och snart följde han efter till Amerika. I hans familj var det elva barn. Det var Nils, John (min morfar), Per, Nils, Alice, Lars, Olof, Sven, Sven, Carolina, Olof. Anledningen till upprepning av namn är att tre av pojkarna dog och de andra döptes efter dem. Och således blev jag familjehistorikern.

Vad en emigrant berättat

Text Helen Höijer

Jag vill dela med mig av en berättelse om min farmors faster som emigrerade till Nordamerika 1881. Egentligen är hon döpt till Lena Matilda men i Amerika kallar hon sig Helene. Hon föddes den 25 mars 1865 i torpet Västratorp under Ljunganäs Västergård.

Föräldrarna

Fadern hette Nils Peter Johannisson och modern Lisa Stina Johansdotter. Från att som nygifta, 1859, bosatt sig på en backstuga under Ljunganäs Södergård, flyttar de 1860 till torpet Västratorp under Ljunganäs Västergård. Här bor de i sex år till 1866 då de bosätter sig som 1/24 ägare till Ljunganäs Södergård och 1872 har gården vuxit till 1/16. Det är den gården som senare kallas Kullen. De fick tillsammans åtta barn. Två av dem dog unga, men de andra sex har gett upphov till många ättlingar. Två av barnen emigrerade till Nord Amerika, Carl Johan och Lena Matilda.

Kontakt med ättlingar

Min farmors far, Alfred var en av sönerna till Nils Peter och Lisa Stina. Farmor hade aldrig någon kontakt med sin faster och farbror i Amerika, men nu har jag fått kontakt med ättlingar till både Carl Johan och Lena Matilda och försöker reda ut de släktgrenarna. Jag har bland annat fått en kopia på en uppsats skriven omkring 1940 av Lena Matildas barnbarn, Charlotte Anne Tollefson där hon har intervjuat sin mormor. Lena Matilda berättar om hur hon kommer ihåg Ljunganäs så vi får tänka oss tillbaka till 1870-talet.

Fyra bröder från Ljunganäs Korpralsgård

Text Helen Højjer

Från Ljunganäs Korpralsgård i Fröderyd socken emigrerade i slutet av 1800-talet fyra bröder Petersson. Hur blev livet för dem? Först lite om deras bakgrund.

Brödernas föräldrar var Peter Johan Svensson född 1821 i Lönåsa, Hultsjö socken och Lisa Johansdotter född 1829 i Ljunganäs Korpralsgård. Lisa har rötter i Ljunganäs Korpralsgård så långt ner vi kan komma i husförhörslängden, det vill säga slutet av 1600-talet.

När Peter Johan och Lisa gifte sig bosatte de sig i Fröset Norregård som då tillhörde Skepperstad socken. Här bodde de till 1863 då de flyttade till Ljunganäs Korpralsgård. Under deras tid i Fröset hann de få fem barn:

Dottern Stina Catharina f. 1849, gifte sig första gången 1873, 24 år gammal, och bosatte sig i Ljunganäs Nilsgård. Hon fick en dotter 1874, Matilda Maria, hon dog endast 4 år gammal. 1875 föddes sonen Anders Johan. Stina Catarina blev änka 1877 och 1878 gifte hon om sig med Anders Johan Svensson och flyttade till Notteberg. Där föddes sonen August år 1879. Stina Catarina dog endast 53 år gammal i november 1902 av kräftsvulst i ändtarmen.

Dottern Johanna Matilda f. 1853, gifte sig 1875 med änkemannen Clas Rosander som då var jordbrukare i Kyrkotorp i Lannaskede socken. Han blev järnvägsarbetare och familjen bosatte sig så småningom i Bräcke i Jämtland. Sonen Anders Johan f. 1855, gifte sig 1880 med Josefina Kristina Magnidotter. De bodde till en början på Ljunganäs Korpralsgård men flyttade 1891 till hustruns föräldragård i Hjälartaryd Ragnhildsgård i Myresjö socken.

Sonen Johannes August f. 1859, emigrerade till Nord Amerika 1883. Kallar sig John. Sonen Sven Alfred f. 1862, emigrerade till Nord Amerika 1883. I Ljunganäs Korpralsgård föddes ytterligare tre barn: Sonen Frans Emil f. 1865, emigrerade till Nord Amerika 1886. Kallas Frank. Dottern Lisa Christina f. 1869, gifte sig 1887 med Johannes Alfred Nilsson. De övertar och brukar Ljunganäs Korpralsgård. Sonen Peter Josef f. 1874, emigrerar till Nord Amerika 1892. Kallas Joe. Johannes, Sven, Frans och Josef emigrerar till Nord Amerika.

De tre äldsta bröderna bosätter sig i Minneapolis i Minnesota. Vad de sysslade med där har jag inte lyckats få fram. Joe däremot kom 1892 till en "farm" utanför Rockford och jobbade där några år. I Rockford träffas så småningom alla fyra bröderna och arbetar tillsammans på ett betongföretag som hette "Rockford Artificial Stone Sidewalk Company". De arbetade med att gjuta trottoarer, husgrunder, uppfarter till hus med mera. Under vintermånaderna när det inte gick att lägga betong på grund av frostrisken arbetade de inomhus med att gjuta sexkantiga gångplattor för att sedan lägga dem under den varmare årstiden.

Joe och Frank bildade en egen firma under 1920-talet och drev den in på 1930-talet. Företagets namn var "P. Joseph and Frank E. Peterson-Peterson Brothers Cement Contractors". Det blev ett framgångsrikt företag och i Rockford kan man fortfarande se arbeten som de har utfört. Frank drog sig tillbaka från firman och istället började Joe's son J. Raymond Peterson i företaget. Firman bytte då namn till "Peterson and son, Cement Contractors".

Johannes emigrerade samtidigt som Lisa Mathilda Nilsson från Hultatorp och de gifte sig sedan i Amerika. De fick 8 barn födda mellan åren 1887 och 1902. Johannes dog 1923, 64 år gammal i Rockford efter en lång tids sjukdom. (Min farmor Sigrid hade kontakt med sina kusiner, Johannes barn, in på 1980-talet men sedan har kontakten brutits).

Sven gifte sig 1887 i Minneapolis med en svenska som hette Amanda eller Anna. De fick tillsammans 6 barn under åren 1889-1902. Sven slutade som betongarbetare och drev istället en livsmedelsbutik till han drog sig tillbaka. Han dog 75 år gammal, 1937 den 9 mars 1920 dagar före sin hustru som dog den 29 mars i Rockford. (Med denna familj har vi ingen kontakt i dag).

Frans Emil gifte sig 1890 med Emma Lovisa Petersdotter född 1865 i Ingamåla i Fröderyd socken (hon var faster till Knut i Ingamåla och emigrerade till Nord Amerika 1888 från Vallsjö socken). Frans Emil och Emma Lovisa var födda samma år och troligtvis läskamrater. De fick tillsammans 3 barn under åren 1893-1903. Frans Emil dog 82 år gammal år 1947 i Rockford. Tre av Frans Emils barnbarn har varit och hälsat på i Sverige och vi har fortfarande kontakt.

Peter Josef gifte sig 1902 i Rockford med Hilma F. Lidman född 1878 i Lidköping. De fick tillsammans 5 barn mellan åren 1905-1920. Han blev 95 år gammal och dog 1969 i Rockford. En dotter till Peter Josef var i början av 1970-talet i Sverige och hälsade på sedan dess har kontakten uppehållits med brev.

Verksamhetsberättelse

Styrelsen för Fröderydbygdens Forskarvänner avger här verksamhetsberättelse för 2016

Styrelsen har bestått av Margareta Edqvist, Nässjö, ordförande, Marie Danvall, Landsbro, sekreterare, Lars-Åke Andersson, Landsbro, kassör och Per Frödholm, Asarum, redaktör.

Antalet medlemmar var vid årets utgång 61 vilket är en ökning med 2.

Inkomsterna under året har bestått av medlemsavgifter och gåvor medan utgifterna har fördelats mellan Årsträffen, Rötter & Frön samt övrigt utskick. Verksamhetsåret har gett ett överskott med kronor 1.379. Vid årets utgång var de samlade tillgångarna 6.684 kronor. Vår mångåriga medlem Märta Zetterström har valt att sluta som medlem men lämnade en gåva på 500 kronor. Det finns således ett ekonomiskt utrymme för satsningar av olika slag.

Årets träff hölls traditionsenligt i Årset Bygdegård. Årets Tema var Hökhult med Lennart Ekström och Lars-Åke Andersson som ansvariga och vår medlemstidning var ett temanummer med Hökhult som centralt ämne. I ett mycket kyligt och blåsigt vårväder gjordes en bilutflykt till Hökhult där en vandring företogs utefter genomfarten.

Medlemskriften Rötter & Frön har tillställts alla medlemmar vid ett tillfälle genom redaktörens försorg. Ett Sommarbrev har skickats ut till medlemskåren.

Avslutningsvis tackar styrelsen för förtroendet att få leda föreningen och framför förhoppningar om ett fortsatt engagemang för och om de som har rötter i Fröderyd.

Landsbro i januari 2017

Margareta Edqvist

Marie Danvall

Lars-Åke Andersson

Per Frödholm

www.froderydsbygden.se

